

2024-03-22

Socialdepartementet

E-post:

s.remissvar@regeringskansliet.se

s.sof@regeringskansliet.se

Sveriges Vägledarförenings (SVF) yttrande över betänkandet För barn och unga i samhällsvård SOU 2023:66 (Dnr: S2023/03032)

Remissen behandlar flera delar av samhällsvården. Sveriges Vägledarförening tar enbart ställning till de delar som avser de ungas rätt till och tillgång till utbildning.

Sveriges Vägledarförening (SVF) menar att studie- och yrkesval idag och i morgon är en process som blir alltmer komplex, bland annat på grund av arbetsmarknadens utveckling och stora förändring (globalisering, datorisering och artificiell intelligens (AI)). Valprocessen påverkas av flera faktorer och är beroende av individens medvetenhet om sig själv och sina förmågor, kompetenser, intressen med mera. Studie- och yrkesvägledaren har en viktig roll att stödja individen/studenten genom valprocessen inte bara i det allmänna skolväsendet utan också genom det livslånga lärandet och vid livets olika övergångar mellan arbete, studier, avbrott från desamma och till sist pension. Relationen mellan valalternativ och självkänedom är en ständigt pågående process under en individs livstid.

Studie- och yrkesvägledning ger också en viktig möjlighet för de studerande att få neutral och korrekt vägledning och information. Det är viktigt att det finns utbildade studie- och yrkesvägledare på alla olika utbildningsformer och erforderligt stöd ska finnas för alla unga genom hela skolsystemet oavsett om hen deltar i utbildning på egna villkor eller om hen är föremål för samhällsvård. Särskilt viktigt är studie- och yrkesvägledning för de unga som riskerar att avsluta sin skolgång utan behörighet till fortsatta studier eller avsaknad av fullständig gymnasieexamen. Den här elevgruppen är i behov av mer studie- och yrkesvägledning än genomsnittseleven och insatser redan från årskurs 1 i grundskolan är av största vikt för att stödja skoframgång.

För de unga som ännu inte fyllt 20 år och som saknar gymnasieexamen eller inte deltar i gymnasiestudier har kommunerna ett särskilt ansvar, det kommunala aktivitetsansvaret. I huvudparten av kommunerna ligger ansvaret hos utbildningssektorn, ibland i samverkan med socialtjänsten. Även i de fall där det finns ett gott och nära samarbete mellan skola och socialtjänst riskerar den här ungdomsgruppen hamna utanför på grund av sekretessbestämmelser och oförmåga från socialtjänstens sida att dela information med skolan.

Sveriges Vägledarförening

Sveriges Vägledarförening (SVF) verkar för att stärka och utveckla studie- och yrkesvägledningen och för att arbetet skall präglas av professionalitet och god etik. Föreningen organiserar alla med intresse av studie- och yrkesvägledning.

Som medlem ansluter du dig till föreningens målsättning.

www.vagledarforeningen.se

www.facebook.com/vagledarforeningen

Utredaren konstaterar att skolgången för berörd målgrupp brister, ofta på grund av att individer flyttas rund, och att andelen unga som saknar fullständig utbildning och behörighet för fortsatta studier men väljer att inte lägga några konkreta förslag i frågan. De förslag som lyfts riskerar att inte få någon effekt varken för individen eller för samhället. Nationalekonomen Ingvar Nilsson har i över 10 år räknat på utanförskapets pris ur ett samhällsperspektiv och förslagen i betänkandet gällande de ungas rätt till utbildning menar Sveriges Vägledarförening inte kommer att sänka den kostnaden.

Sveriges Vägledarförening noterar att varken elevernas behov av eller rätt till studie- och yrkesvägledning berörs i betänkandet, inte heller kommunernas aktivitetsansvar och samverkan med socialtjänsten i frågan om de berörda ungdomarna berörs.

Sveriges Vägledarförening anser att:

- Skolgången för berörd elevgrupp samordnas nationellt så att kunskapsuppföljning kan ske och kontinuitet i skolgången kan skapas oberoende av var skolgången genomförs.
- Rätten till förstärkt studie- och yrkesvägledning och tillgång till studie- och yrkesvägledare för målgruppen genom hela skolgången, från årskurs 1 i grundskolan fram till slutförd gymnasieskola ska regleras. Socialtjänstens ansvar att följa upp även denna verksamhet.
- För de unga som saknar gymnasieexamen och som inte går i gymnasieskolan ska det vara ett nära samarbete mellan socialtjänsten och kommunens enhet för kommunala aktivitetsansvaret för att stödja den unge tillbaka till samhället.
- Förändringar i sekretesslagstiftningen ska införas så att informationsdelning gällande målgruppen kan ske mellan olika kommunala aktörer för att ge den unge bästa möjliga förutsättningar till ett liv utanför samhällsvården.

För Sveriges Vägledarförening

Karin Asplund
Ordförande
info@vagledarforeningen.se

Katarina Petersson
Ledamot

Sveriges Vägledarförening

Sveriges Vägledarförening (SVF) verkar för att stärka och utveckla studie- och yrkesvägledningen och för att arbetet skall präglas av professionalitet och god etik. Föreningen organiserar alla med intresse av studie- och yrkesvägledning.

Som medlem ansluter du dig till föreningens målsättning.

www.vagledarforeningen.se

www.facebook.com/vagledarforeningen